

A jégkárosult gazdák még nem kaptak semmiféle segítséget

A népjóléti miniszter hatpengős kedvezményes búzái utal ki a károsultaknak

(A Délmagyarország munkálarsától.) Szombaton délelőtt a bódómi jégkárosult gazdák nagyobb küldöttsége jelent meg dr. Somogyi Szilveszter polgármesterénél. A károsultak elpanaszolták, hogy a gazdák még mindig tette nélkül és tehetetlenül állanak a nagy elemi csapás következtében, mert a kormány még sem a megígért gabonasegítségét, sem a készpénzsegélyt nem utalta ki számukra. Az a kívánságuk, hogy a város az örökföldtulajdonosok számára eszközöljön ki, illetve biztosítson megfelelő adókedvezményt, a károsult bérlok bérleti szerződését hosszabbítsa meg, osszon ki közöttük vetőmagot és szerezzen számukra legalább öt évre szóló kedvezményes kölcsönt.

A polgármester elmondotta a küldöttségnek, hogy a jégverés utáni napon sürgőnyleg kért a kormánytól 25 vagon búzát és százötvenezer pengő szükségmunka segélyt. A segély kiutalása azért késik, mert nemcsak a szegedi gazdákat érte jégkár. A jégverés Sopron felől kiindulva, egészen a megszállt területekig végigverte igen széles sávban a termőföldeket és mindenütt súlyos károkat okozott. A jégkárak összeírását most fejezték be, minden egyes gazdának külön megállapítják a kárát és annak arányában kapnak majd segítséget. A károsult városi bérlok bérleti szerződésének egy évvel való meghosszabbításához a közgyűlés már hozzájárult. A kért százötvenezer pengő szükségsegélyt a város — ha megkapja — csak a téli hónapokban kívánja a tanyai utak javítására fölhasználni, amikor nagy lesz a nyomor és nagyobb szükség lesz a segítségre.

Itt említjük meg, hogy a népjóléti miniszter sürgős leiratban értesítette dr. Aigner Károly főispánt a jégkárosultak búzasegélyének kiutalásáról. A minisztertanács a jégkárosult gazdák segélyezése céljából korlátozott mennyiségű búzát bocsájtott a népjóléti miniszter rendelkezésére. A búzát a károsultak métermázsanként hat pengős kedvezményes árárt kapják, de ha ennek a mérsékelt árak a megfizetése is nehézséget okozna, akkor a

befizetésre a károsultak november 15-ig haladékat kapnak. A búzát 10 vagy 15 tonnás vagonfélékben a városnak kell megrendelnie, tehát a városnak kell összeírni az igényeket és a városnak kell beszélnie a buza kedvezményes árát a károsultaktól. A főispán a népjóléti miniszter leiratáról értesítette a pol-

Küzdelem a trahoma ellen

Ötvenhárom rendelőhelyiséget állítanak fel a tanyákon

(A Délmagyarország munkálarsától.) A népjóléti miniszter még májusban leiratot intézett a város hatóságához és elrendelte a trahoma elleni védekezés tervének kidolgozását. A legutóbbi összeírás szerint ugyanis a szegedi tanyákon 2716 volt a trahomás betegek száma és ez a veszedelmes betegség egyre nagyobb arányokat ölt. A népjóléti miniszter rendelet alapján a polgármester dr. Vitéz Szabó Géza kulturtanácsnokot és a tiszti főorvost bízta meg a tervet kidolgozásával. A kulturtanácsnok szombaton terjesztette a polgármester elé a tervet.

A tervet szerinte a szegedi tanyákon ötvenhárom rendelőhelyiséget állítanak fel, legnagyobb részüket a tanyai állami iskolákban, de néhány számára bérelni kell megfelelő helyiséget. Azért van ilyen sok rendelőhelyiségre szükség, hogy a betegeknek ne kelljen nagyobb távolságot megtenni a kezelés napjain. A kezelést a téli hónapokban rendszeresítik. Eredetileg az volt a terv, hogy a rendelőhelyek vezetésével a tanyai tanítókat bízzák meg, akik számára tanfolyamokat szerveznének. A tanítóknak ezért a külön munkáért a népjóléti miniszter havi harminc pengőt ajánlott fel. A tanítók azonban nem vállalták a megbízatást, mert a felajánlott tiszteletdíjat aránytalanul kevésnek találták a tőlük várt igen veszedelmes és felelősségteljes munkáért, de tiltakoztak a tanítók megbízása ellen az orvosok is, mert nyilvánvaló, hogy itt kifejezetten orvosi ténykedésről van szó. Állást foglalt ez ellen a megoldás ellen a tiszti orvosi hivatal is, még pedig azért, mert a tanyán ugy is erősen divik még mindig a kuruzslás és ha a babonára, kuruzslásra könnyen hajló tanyaiak azt látnák, hogy a szembetegkeit nem orvosok kezelik, akkor ható-

Díjtalan

hívom elő a nálam vásárolt
foto lemezét és filmjét

Liebmann, Kelemen ucca.

gármestert és felkérte, hogy gondoskodjék az igényjogosultak összeírásáról, az igényjogosultság megállapításáról és azután a szükséges buzamennyiséget közvetlenül a népjóléti minisztériumból igényelje.

sági bátorítást éreznének a kuruzslásra.

Szabó tanácsnok ezért azt javasolta tervezetében, hogy a népjóléti miniszter az ötvenhárom tanyai rendelő orvosi teendőinek ellátásával tíz diplomás orvost bízson meg, hiszen ugyanis nagyon sok a keresetnélküli diplomás orvosok száma Szegeden. Ez a tíz orvos felváltva megnyugtatóan elláthatná ezt a fontos közegészségügyi szolgálatot. Az ötvenhárom tanitónak szánt tiszteletdíjat a tíz orvos között oszthatnák meg, így mindegyik jövedelemhez jutna. A városnak csak arról kellene gondoskodnia, hogy az orvosokat kiszállítsa a tanyai rendelőhelyekre. Erre, valamint a szükséges helyiségek bérére évenként körülbelül nyolcezer pengő kell.

A polgármester hozzájárult a kulturtanácsnok előterjesztéséhez és az az évi nyolcezerpengős fedezet kijelölése végett a költségvetési bizottság elé került. A tervet a polgármester rövidesen felterjeszti a népjóléti miniszterhez. Lehetséges, hogy már a jövő évben felállítják a tanyai rendelőhelyeket és megkezdik a tanyai trahomás betegek rendszeres gyógykezelését.

PANNONIA SZÁLLÓ

BUDAPEST, VIII., RAKOCZI-UT 5.

Elsőrangú szálló. Az előkelő családok régi, jól ismert találkozóhelye a főváros központjában. A legmodernebb felszerelés és minden kényelem. Fürdők. Hideg és meleg folyóvíz minden szobában. 20

Mikszáth hazahívása

Irta Móra Ferenc

1910-ben volt, a nagy politikai katasztrófa idején. Osszedült a koalíció és megszületett a munkapárt. Már most hogy kettő közül melyik volt a katasztrófa, azon nem érdemes eltűnődni. Két évtized távlatából nem is igen látszik, hogy akkor valami katasztrófa történt volna. Az csak azután jött, az özönvíz, amely összemosott hegyeket és völgyeket s homokká málasztott negyvennyolcat és hatvanhetet. Hiszen az aranycsillam ma is megvan még a homokban, de csak addig, míg az újai közt meg nem morzsolgatója az ember. Akkor megérzi a fogását, hogy nem arany már az, csak macskaezüst.

A koalíció bukásának a szele Szegeden nem igen fújtott még senkit, legföljebb az élen állók érezték csúszni a térdük kalácsában, a könyökükben, a derekukban, — aszerint, hogy ki hol szokta tartani a politikai meggyőződését. A nagy fákát zugatta, bugatta a szél, de a polgári fűvek nem igen rezgedeztek. A tanya azt mondja, bánja is ő, akármint végeznék atyáink a központban, ő mindig negyvennyolcas lesz s akár Becsey Károly lesz a vivát, akár Kelemen Béla, öröme telik abban Kossuth apáknak mindkettőben. Az ászló, az mindenképpen a régi marad, a Holcer Jani neve van rajta. (Tanyai véreink így magyarosították el Polcner Jenőt, akihez még a halála után is ragaszkodtak, csak úgy, mint Herman Ottóhoz az alsóvárosiak. Pedig az csak egy ciklusban képviselte Szegedet, az árvíz után s már harminc esztendő múlva is volt alsóvárosi polgár, aki a választási elnök kérdésére, hogy kire adja a voksát, így felelt:

— Hermány Ottóberre.

A városi népeket se tulságosan hozta ki a sodrúkból a változás. Az első kerületnek akkor Bánffy Dezső volt a képviselője, aki ő voltaképpen nem lehetett tudni, milyen párti, de azt ország-világ

tudta, hogy nagyon kuruc ember és sokkal jobban haragszik Bécsre, mint például Kossuth Ferenc. Volt is rá oka, tudhatta, miért haragszik, hiszen elég sokáig járt a kedvében Bécsnek. S éppen ezért volt ő nagyon alkalmas követ az uri rendű szegedi nemzet részére. A multja érdemessé tette a hatvanhetesek tiszteletére, a jelenje pedig a negyvennyolcasok bizalmára.

Mikor azonban szemmel látható volt, hogy a koalíciós lázat az egész ország munkapárti kinézet fogja kurálni, Szegeden is kezdtek a gubójukat kirágni a hatvanhetesek. Azt nem lehet mondani, hogy tulságosan szervezkedtek volna, mert kiépített politikai szervezetek itt sohse igen voltak. Nagyon nyugodt és józan emberek voltunk mink ahhoz, hogy békében is várakat építsünk s akkor is lövöldözzünk egymásra, mikor semmi bajunk sincs egymással. De most már háborgott a szél s kezdtek tereferélni az ó-hatvanhetesek. Nagy-asztalnál, kaszinóban, kávéházban. Hogy tisztelet-becsület Bánffynak, de mégis csak lépést kellene tartani a korrál. Abszolút hatvanhetesnek kellene adni a felső szegedi mandátumot. Azaz nem is így, hanem abszolút Tisza-pártinak. Már csak azért is, hogy mosolyogjon a Tisza Pista szíve, ha Szegedre gondolt.

De hát Bánffy Dezső nagy fa, ahhoz nagy fejsze kell, ki legyen az?

Először magára Tiszára gondoltak, az lenne csak a sláger! De Tisza nem engedte magát belekevertetni a szegedi pakliba. Nem mondja ugyan ki, hogy nem szereti Szegedet, de annyit mondott nem hagyja.

Erre a szegediek Berzeviczy Albertra vetették szemét. Az ugyan csak báró, de azért az is nagyon okos ember. Abból is látnivaló, hogy a hatvanhetes pártot ő nevezte el munkapártnak, mintahogy a bicskát is tollkésnek hívják, noha mindent csinálnak vele, csak tollat nem. De Berzeviczy is kosarat adott. Önmeg Budapestet nem hagyhatta. Valakinek erre Hegedüs Loránt jutott eszébe. Az ugyan se nem gróf, se nem báró,

de elnöke a GyOSZ-nak s ha azt megkaparíthatnánk, az bizonyosan minden uccánk sarkára ültetne egy gyárat s mingyárt könnyebben összetudná állítani a főjegyző a gyáripari bizottságot. (Ez a közgazdasági bizottság albizottsága s a nagytata — már akkor ő volt a főjegyző — éppen akkor kandidálta bele a köztisztviselők örvendő Dobóczy eszméit, mint a törvényhatóságnak a gyáriparhoz legjobban hajazó tagját.)

Azonban Hegedüs Loránt is vizszintes irányban csóválta a fejét. Dehogy hagyja ő a sepsiszentgyörgyi göböt!

— Quid tunc? — kérdezte Pillich Kálmán, aki már akkor megint hatvanhetes volt.

— Hát ha megpróbálnánk Mikszáth Kálmánt? — kérdezte egy kicsit bátorítanul Palócz László, a kormánypárti lap szerkesztője, aki ugyan publicista volt, de mégis csak huzott a szíve az irodalomhoz.

A korifeusok egy kicsit megütődtek. Hm. Van erre precedens? Volt már Szegednek író képviselője? Enyedi Lukács, persze. De az csak szegedi ember volt s nem szegedi követ. Tápé adott neki mandátumot, — csak Tápé. Aztán az pénzügyi szakiró volt, valutatudós, nem regényíró. Ámbár nini, nem is olyan rossz ez az ötlet. Hiszen Mikszáth már nem kezdő politikus. S a karrierje kezdete óta kedvelte a Tiszáknak. És Szegednek is kedvelte a nagy jubileum óta. Akkor egész népszerű ember lett itt. Egész biztos, hogy ő az egyetlen név, amelyiknek a fényével ki lehet oltani a másik reflektort, Bánffy. Határozottan nagy-szerű ötlet ez.

Másnap már ment a küldöttség Mikszáthoz. A nagy palóc egy kicsit keserű volt.

— Ugyan kérem. Egy kicsit későn jutottam eszükbe az uraknak. Tizenöt esztendővel ezelőtt még igen. Akkor én még a lapom első számában is arról vezércikkkeztem, hogy mi az újságunkat a szegedi polgármesternek csnáljuk. De akárhogy szórtam a gyöngyöt Szegedre, nem mu-